

**ZESPÓŁ SZKÓŁ
W L I P I A N A C H**

ul. Kościuszki 1, 74-240 Lipiany
e-mail: szkola@zs-lipiany.pl
tel.: 91 5641 270, fax: 91 5641 456

Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego

Spis treści:

- I Wprowadzenie, wiadomości wstępne
- II Podstawowa terminologia
- III Akty prawne regulujące tworzenie w szkole WSDZ
- IV Cele ogólne i cele szczegółowe programu
- V Obszary działania
- VI Tematyka działań z uwzględnieniem treści programowych oraz oddziałów, których dotyczą te działania
- VII Procedury osiągnięcia celów
  - Metody i formy realizacji działań
  - Plan i terminy realizacji
- VIII Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym
- IX Sojusznicy – sieć współpracy
- X Procedury ewaluacji

I WPROWADZENIE, WIADOMOŚCI WSTĘPNE

Doradztwo zawodowe od wielu lat jest wpisane w ramy szkolnego systemu nauczania. Do niedawna sposób jego realizacji był na niskim i nikłym poziomie. Często doradztwo działało na zasadzie intuicji pedagogicznej wychowawcy klasy i rzadko miało dodatni wymiar sukcesu edukacyjnego ucznia.

Postęp cywilizacyjny i gospodarczy niejako wymusił na edukacji wprowadzenie konkretnych zmian związanych z orientacją zawodową.

Nauczanie w XXI wieku skupia się na uczniu jako potencjalnym pracodawcy lub pracowniku. W szczególności należy zadbać o rozwój kompetencji młodego człowieka. W poszczególnych zawodach kompetencje twarde są jasno określone w podstawach programowych i potwierdzają je kwalifikacje w zawodzie. Drugorzędne wydają się kompetencje miękkie. Jest to jednak mylne spojrzenie. Dzisiejsi pracodawcy oczekują od pracowników: uczciwości, kreatywności, pracy w grupie, kierowania własnym rozwojem a to nic innego jak kompetencje miękkie.

Słuszne jest podejście dzisiejszej edukacji do prowadzenia działań z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego na wszystkich szczeblach kształcenia. Wybór zawodu jest procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia. Predyspozycje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz z upływem czasu. Oznacza to konieczność stworzenia takiego systemu doradztwa zawodowego, który zapewni i umożliwi uczniom rozwijanie świadomości własnych uzdolnień, posiadanych umiejętności, kwalifikacji, i zainteresowań - w aspekcie życzeniowym i rzeczywistym. Sprawny system doradztwa zawodowego wskaże młodemu człowiekowi możliwości zdobycia wymarzonego zawodu.

Uczeń musi posiadać świadomość, że jest autorem własnej kariery. Na drodze młodego człowieka stoi problem bezrobocia, rosnące tempo życia, to powoduje że dokonuje on przypadkowych wyborów. To rzutuje na dylematy ekonomiczne (koszty edukacji i przekwalifikowania) i wysokie koszty emocjonalne (frustracja, niezadowolenie, poczucie braku sensu istnienia).

Te i inne przesłanki powodują, że zachodzi potrzeba udzielania profesjonalnej pomocy w zakresie doradztwa edukacyjno – zawodowego uczniom i ich rodzicom.

Adresatami wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego są: uczniowie, rodzice i nauczyciele. Obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami, ma charakter planowanych działań realizowanych przez Szkolnego Doradcę Zawodowego Panią Małgorzatę Michalczyk, wychowawców klas, pedagoga szkolnego Panią Dorotę Boguszczyk, wychowawców świetlicy szkolnej, bibliotekarzy oraz innych pracowników szkoły.

Program został opracowany przez doradcę zawodowego i realizowany jest wśród uczniów:

- oddziałów przedszkolnych na zajęciach edukacyjnych prowadzonych zgodnie z przyjętym programem wychowania przedszkolnego,
- w klasach I-VI SP na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, o których mowa w art.109 ust. 1 pkt 1 ustawy
- w klasach VII i VIII SP oraz w szkołach ponadpodstawowych na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego oraz na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego.

Działania prowadzone w ramach orientacji zawodowej zaplanowane są na cały rok szkolny.

Treści z zakresu doradztwa zawodowego będą realizowane w szkole w ciągu roku szkolnego, zgodnie harmonogramem działań WSDZ:

- oddziały przedszkolne oraz kl. I – III
prowadzenie orientacji zawodowej przez wychowawców (dowolna ilość godzin)
- kl. IV – VI
prowadzenie preorientacji zawodowej przez nauczycieli wychowawców i nauczycieli przedmiotów ogólnokształcących (dowolna ilość godzin),
- kl. VII i VIII oraz klasach LO
realizacja zagadnień doradztwa zawodowego podczas lekcji wychowawczych (minimum 5h,)
- kl. VII – 10 godzin lekcyjnych,
- kl. VIII – 10 godzin lekcyjnych,
- kl. LO – 10 godzin lekcyjnych

II PODSTAWOWA TERMINOLOGIA

PORADNICTWO ZAWODOWE

Długofalowe i wieloetapowe działania wychowawcze, towarzyszące jednostce w trakcie jej rozwoju zawodowego. Obejmuje ono udzielanie pomocy uczniom i dorosłym w planowaniu, tworzeniu i rozwoju kariery zawodowej, przynoszącej jednostce satysfakcję i zawodowy sukces.

(por.: *Ogólne zasady funkcjonowania poradnictwa zawodowego w systemie urzędów pracy. (1996) Wyd. KUP. s. 4, maszynopis*)

ORIENTACJA ZAWODOWA

Działania wychowawcze szkoły, rodziców, i innych osób, grup i instytucji - mające na celu przygotowanie młodzieży do planowania kariery zawodowej, których ważnym elementem jest podejmowanie kolejnych decyzji wyboru zawodu i szkoły.

(por.: *K. Lelińska: Założenia i kierunki rozwoju poradnictwa zawodowego w warunkach reformy edukacji (1999) Problemy poradnictwa psychologiczno - pedagogicznego. Nr 2/11. s. 29*)

DORADZTWO ZAWODOWE

Świadczenie pomocy w dokonywaniu kolejnych decyzji wyboru zawodu lub pracy w formie indywidualnej porady zawodowej, poprzez analizę pola problemowego jednostki i udzielenie jej informacji zawodowych, podawanie wskazówek, sugestii oraz instrukcji.

(por.: *K. Lelińska: Założenia i kierunki rozwoju poradnictwa zawodowego w warunkach reformy edukacji, (1999) Problemy poradnictwa psychologiczno - pedagogicznego Nr 2/11. s. 29*)

DORADCA ZAWODOWY

Osoba udzielająca pomocy, w formie grupowych i indywidualnych porad zawodowych, młodzieży i osobom dorosłym w wyborze zawodu, kierunku kształcenia i szkolenia, uwzględniając ich możliwości psychofizyczne i sytuację życiową a także potrzeby rynku pracy oraz możliwości systemu edukacyjnego, współpracując z rodzicami i nauczycielami w procesie orientacji zawodowej uczniów oraz wykorzystując w tym celu wiedzę o zawodach, znajomość psychologicznych i pedagogicznych technik, diagnozę rynku pracy oraz techniczne środki przekazywania informacji zawodowej.

(por.: *Klasyfikacja Zawodów i Specjalności. 1995. Wyd. MPiPS. Tom V, Zeszyt 2 cz. II. s. 497*)

INFORMACJA ZAWODOWA

Zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania kolejnych decyzji zawodowych oraz związanych z zatrudnieniem. Zakres treści, metod i kanały przekazywanych informacji są dostosowane do etapu rozwoju zawodowego jednostki oraz rodzajów podejmowanych decyzji.

(por.: *K. Lelińska: Przygotowanie uczniów do wyboru zawodu metodą zajęć praktycznych. (1985). WSiP. s. 35*)

INFORMACJA EDUKACYJNA

Zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania decyzji związanych z dalszym kształceniem. (opr. G. Sołtyśńska)

ZAWÓD

Wewnętrznie spójny system czynności wymagający określonych kwalifikacji, wykonywanych w uregulowany sposób i systematycznie, stanowiący podstawę utrzymania i zapewniający pozycję w społeczeństwie.

(por.: *J. Szczepański: Czynniki kształtujące zawód i strukturę zawodową. Socjologia zawodów. (1965) KiW.*)

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA

Ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. System powinien określać: role i zadania doradcy w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, formy i metody pracy. (opr. A. Łukaszewicz)

III Akty prawne regulujące tworzenie w szkole WSDZ

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego, na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996, 1000, 1290 i 1669);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej;
- Ustawa o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572, z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 czerwca 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i 949);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 czerwca 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 59);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 199);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001 r., nr 61 poz.624).

IV CELE OGÓLNE PROGRAMU

Celem orientacji zawodowej w oddziałach przedszkolnych i klasach I–III :

- ✓ jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy,
- ✓ rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji,
- ✓ stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI :

- ✓ jest poznawanie własnych zasobów,
- ✓ zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy,
- ✓ kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji
- ✓ stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII:

- ✓ jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów.

Celem doradztwa w Liceum Ogólnokształcącym:

- ✓ jest przygotowanie młodzieży do trafnego wyboru zawodu i drogi dalszego kształcenia oraz opracowania indywidualnego planu kariery edukacyjnej i zawodowej.
- ✓ przygotowanie ucznia do radzenia sobie w sytuacjach trudnych, takich jak: bezrobocie, problemy zdrowotne, adaptacja do nowych warunków pracy i mobilności zawodowej.
- ✓ przygotowanie ucznia do roli pracownika.

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Cele z zakresu postaw i zachowań uczniów:

- przygotowanie do samodzielnego i aktywnego kształtowania swojej drogi zawodowej,
- rozwój umiejętności rozpoznawania własnych zasobów osobistych i ich wykorzystywania w kształtowaniu swojej drogi zawodowej,
- wyzwalanie własnej aktywności ucznia w kierunku samopoznania, odkrycie zainteresowań, uzdolnień, rozpoznawanie swego usposobienia i temperamentu pod kątem predyspozycji do wykonywania wybranego zawodu,
- kształcenie nawyków nieustannego planowania przyszłości i konsekwentnego dążenia do realizacji celu,
- kształtowanie postawy otwartości na wiedzę i prezentowania swojej osobowości, kreowanie postaw aktywnych, przezwyciężania bierności, radzenia sobie w sytuacjach trudnych i stresowych,
- rozwijanie w uczniach świadomości mobilności zawodowej i pobudzanie aktywności do poszukiwania alternatywnych rozwiązań w różnych sytuacjach zawodowych i życiowych (w tym bezrobocie i niepełnosprawność).

2. Cele z zakresu kształtowania umiejętności uczniów:

- planowania przyszłości zawodowej,
- organizowania działań swoich i zespołu (praca w grupie),
- przygotowanie dokumentów związanych z pracą zawodową,
- poszukiwania pracy,
- prezentowania się na rynku pracy,
- nawiązywania kontaktów z pracodawcą (osobistych, telefonicznych, listy, kontakty przez internet, itp.)
- przeprowadzania negocjacji.

3. Cele zakresu przyrostu wiedzy uczniów:

- poznanie „świata zawodów” (m.in. zadań i czynności, środowiska pracy, przeciwwskazań i wymagań zawodów),
- przygotowanie uczniów do świadomego wyboru dalszej drogi życiowej, świadomego wyboru szkoły, kursów zawodowych, zawodu, zakładu pracy
- poznanie potencjalnych ścieżek edukacyjnych w wybranych zawodach,
- poznanie zasad obowiązujących w kompletowaniu dokumentacji związanej z pracą,
- poznanie podstaw prawa pracy,
- poznanie zasad prowadzenia korespondencji związanej z zatrudnieniem.

V OBSZARY DZIAŁANIA

Działania związane z doradztwem zawodowym w szkole podstawowej są kierowane do trzech grup adresatów:

- uczniów,
- rodziców,
- nauczycieli.

Działania kierowane do uczniów:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych;
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów, świat zawodów i rynek pracy, rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno- -zawodowych;

- pomaganie uczniom w przygotowywaniu teczek „portfolio”;
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych;
- określanie potencjału edukacyjno-zawodowego;
- prowadzenie kół zainteresowań, w tym SzOK;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- stwarzanie okazji do udziału w wydarzeniach takich jak np. targi edukacyjne;
- umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych;
- informowanie o ofercie kształcenia w szkołach programowo wyższych;
- umożliwienie udziału w spotkaniach z absolwentami szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju edukacyjno-zawodowego);
- wspieranie uczniów w przygotowaniu Indywidualnych Planów Działania (IPD);
- organizowanie spotkań z przedstawicielami zawodów;
- organizowanie spotkań z inspirującymi osobami (pasjonatami, autorami innowacyjnych rozwiązań – młodymi ludźmi, którzy odnieśli sukces zawodowy);
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych;
- stwarzanie uczniom klas VII–VIII możliwości udziału w ramach zajęć edukacyjnych w zajęciach u pracodawców lub w centrach kształcenia praktycznego – zgodnie z ich zainteresowaniami i potrzebami;
- umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej poprzez strony internetowe szkoły, szkolne konto Facebooka, tablice informacyjne, e-dziennik;
- organizowanie zajęć w świetlicy związanych z orientacją zawodową,
- organizowanie kącików zawodoznawczych, np. w świetlicy szkolnej, w salach edukacji wczesnoszkolnej;
- organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym, np. konkursy, festiwale czy prezentacje zawodów;
- udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów i innych e-zasobów) ułatwiających samopoznanie, podejmowanie decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Działania kierowane do nauczycieli i wychowawców:

- umożliwienie udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego;
- prowadzenie lekcji otwartych;
- zwoływanie szkoleniowych posiedzeń rady pedagogicznej;
- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;
- wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.

Działania kierowane do rodziców:

- organizowanie spotkań informacyjno-doradczych z doradcą zawodowym w szkole;
- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji działających na rynku pracy;
- prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów;
- informowanie o targach edukacyjnych;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez: biblioteczkę publikacji, stronę www szkoły, szkolne konto Facebooka, tablice informacyjne, e-dziennik);
- włączanie rodziców w szkolne działania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym.

OBSZARY DZIAŁANIA - SZCZEGÓŁOWE

a) W zakresie pracy z młodzieżą:

Kształtowanie umiejętności określania własnych celów życiowych, mocnych i słabych stron.
Analiza własnego stanu zdrowia pod kątem wybranego zawodu.
Rozwijanie umiejętności planowania własnego rozwoju.
Zapoznanie z procedurami osiągnięcia kwalifikacji zawodowych.
Zdobycie umiejętności przeprowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej.
Wskazanie uczniom możliwych form zatrudnienia.
Wyzwalanie własnego wewnętrznego potencjału.
Wyrabianie szacunku dla samego siebie.
Wzmocnienie poczucia własnej wartości.
Rozwijanie umiejętności efektywnego komunikowania się.
Rozwijanie umiejętności pracy w grupie.
Poznanie zasad funkcjonowania rynku pracy.
Zapoznanie się ze specyfiką rynku pracy w regionie, w kraju i za granicą.
Rozszerzenie zasobu informacji na temat sposobów poszukiwania pracy.
Nabywanie umiejętności przygotowania dokumentów towarzyszących poszukiwaniu pracy.
Poznanie możliwości dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego.
Planowanie własnego rozwoju.

b) W zakresie pracy z rodzicami:

Podniesienie umiejętności komunikowania się ze swoimi dziećmi.
Doskonalenie umiejętności wychowawczych.
Wypracowanie form wspierania dzieci wyborze ich dalszej drogi życiowej.

c) w zakresie współpracy z nauczycielami:

Uzyskanie wsparcia i pomocy w pracy wychowawczej.
Lepsze rozpoznanie potrzeb uczniów, ich poglądów, oczekiwań wobec szkoły i rynku pracy.
Nakreślenie dalszego kierunku pracy z rodzicami i młodzieżą.

VI TEMATYKA DZIAŁAŃ

DORADZTWO ZAWODOWE DLA ODDZIAŁÓW PRZEDSZKOLNYCH

1. Poznanie siebie

Dziecko:

- 1.1 określa, co lubi robić;
- 1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;
- 1.3 określa, co robi dobrze;
- 1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Dziecko:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
- 2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;
- 2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko:

- 3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);
- 3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Dziecko:

- 4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;
- 4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;
- 4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

DORADZTWO ZAWODOWE DLA KLAS I–III SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

DORADZTWO ZAWODOWE DLA KLAS IV-VI SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- 3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

DORADZTWO ZAWODOWE DLA KLAS VII I VIII SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 2.7 dokonuje autoprezentacji.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

DORADZTWO ZAWODOWE DLA LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);
- 1.2 określa obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego;
- 1.3 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.4 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.5 analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 analizuje informacje o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach ich uzyskiwania w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;
- 2.2 analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;
- 2.3 porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą oraz analizuje podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;
- 2.4 konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;
- 2.5 określa znaczenie i wskazuje możliwości realizacji różnych form aktywizacji zawodowej;

- 2.6 sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;
- 2.7 przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;
- 2.8 charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej;
- 2.9 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia formalnego, pozaformalnego i nieformalnego;
- 3.2 określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym;
- 3.3 analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;
- 3.4. wskazuje możliwości kontynuowania nauki.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 4.2 sporządza indywidualny plan działania – planuje różne warianty ścieżek edukacyjno-zawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji;
- 4.3 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi.

VII PROCEDURY OSIĄGANIA CELÓW

METODY I FORMY ODZIAŁYWAŃ

1. Diagnoza i analiza potrzeb na podstawie obserwacji, wywiadów, ankiet
2. Indywidualne konsultacje i porady związane z dalszą edukacją (również dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi).
3. Warsztaty grupowe - pozwalające na odkrywanie swoich zainteresowań, umiejętności i predyspozycji zawodowych, ukazujące potrzebę planowania własnej przyszłości zawodowej
4. Zajęcia grupowe - nakierowane na rozwój umiejętności społecznych i interpersonalnych: komunikacji, współpracy, przewycięzania stresu
5. Koła zainteresowań
6. Zajęcia grupowe umożliwiające poznanie różnych zawodów i związanych z nimi wymagań, filmy zawodoznawcze
7. Realizowanie treści zawodoznawczych na lekcjach poszczególnych przedmiotów
8. Realizowanie tematyki z zakresu doradztwa zawodowego podczas lekcji wychowawczych, podstaw przedsiębiorczości, wos-u, oraz zajęć w ramach Szkolnego Ośrodka Kariery.
9. Współpraca z instytucjami: MCK Pyrzyce i OHP, szkołami i uczelniami wyższymi, pracodawcami, itp.
10. Wycieczki zawodoznawcze.
11. Udział w „Targach pracy”.
12. Aktywny udział młodzieży podczas „Dnia Przedsiębiorczości” oraz Dnia Kariery.
13. Działalność w Szkolnym Ośrodku Kariery
14. Działanie Szkolnego Koła Wolontariatu i Samorządu Uczniowskiego
15. Angażowanie uczniów do umiejętnego spędzania czasu (zajęcia sportowe, kulturowe, językowe, rozwijające umiejętności zawodowe)
16. Informowanie rodziców o procedurach egzaminów zawodowych, specyfice zawodu wybranego przez dziecko, dalszej ścieżce edukacyjno – zawodowej.
17. Organizowanie spotkań z osobami wykonującymi różne zawody powiązane z wybranym kierunkiem kształcenia.

18. Prowadzenie zajęć warsztatowych przez zewnętrznych doradców zawodowych na temat predyspozycji zawodowych i dalszej drogi zawodowej.
19. Wykorzystanie testów, ankiet i innych narzędzi podczas zajęć klasowych.
20. Opracowanie i wykorzystanie scenariuszy lekcji wychowawczych związanych z doradztwem zawodowym.
21. Gromadzenie materiałów dotyczących zakresu doradztwa (biblioteka, pedagog, doradca zawodowy)
22. Wyposażenie uczniów w umiejętność sporządzania dokumentów aplikacyjnych w ubieganiu się o pracę.
23. Umieszczenie na stronie internetowej szkoły zakładki – doradztwo zawodowe.

Formy adresowane do rodziców uczniów:

Indywidualne konsultacje i porady udzielane przez Doradcę Zawodowego,

Zachęcanie i włączanie rodziców w proces doradczy szkoły np. poprzez przedstawianie wykonywanych przez siebie zawodów

Udostępnianie informacji edukacyjnych (prezentacja założeń pracy edukacyjnej na terenie szkoły na rzecz uczniów, informacji na temat zasad i terminów rekrutacji) i zawodowych (o zawodach przyszłości)

FORMY REALIZACJI

1) Poradnictwo zawodowe w ramach pracy z uczniami obejmuje:

- Poznawanie siebie, zawodów.
- Autodiagnozę preferencji i zainteresowań zawodowych.
- Analizę potrzeb rynku pracy i możliwości zatrudnienia na rynku pracy.
- Indywidualną pracę z uczniami mającymi problemy z wyborem szkoły i zawodu.
- Pomoc w planowaniu rozwoju zawodowego.
- Konfrontowanie samooceny uczniów z wymaganiami szkół i zawodów.
- Pomoc w wyborze i nabywaniu kwalifikacji zawodowych.
- Przygotowanie do samodzielności w trudnych sytuacjach życiowych:
- egzamin, poszukiwanie pracy, podjęcie roli pracownika, zmiana zawodu, z adaptacją do nowych warunków, bezrobocie.

Moduł I

- Poznawanie słabych i mocnych stron:
  - ankiety i testy (uzdolnienia, temperament, cechy osobowości, zdolności)
- Jaki ja naprawdę jestem? Poznaj samego siebie – warsztaty.
- Moja przyszłość – kim chcę być? Preferencje zawodowe.

Moduł II

Poznawanie zawodów

- kwalifikacja zawodów
- czas i miejsce pracy
- źródła informacji o zawodach.

Moduł III

- Planowanie kariery zawodowej uwzględniającej :
  - zdolności i umiejętności, - zainteresowania
  - osiągnięcia szkolne
  - stan zdrowia.
- Lokalny rynek pracy
- Możliwości dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego (dni otwarte w szkołach).

2) Praca z rodzicami dotyczy pedagogizacji oraz sfery informacyjnej. Zajęcia dla rodziców mają na celu udzielenie im pomocy w wyborze dalszej drogi kształcenia ich dzieci.

Moduł I

- Nawiązanie współpracy z rodzicami – zapoznanie z programem.
- „Poznaj swoje dziecko, jego potrzeby i zainteresowania” – omówienie ankiet podczas zebrań z rodzicami.

Moduł II

➤ **Wskazówki dla rodziców pomocne w wyborze szkoły i zawodu dla swojego dziecka – rozmowa.**

Moduł III

➤ Współpraca z rodzicami – informacje o realizacji programu.

➤ Informacje o szkołach i lokalnym rynku pracy

3. Praca z nauczycielami obejmuje realizację programu i wspólne nakreślenie dalszego kierunku pracy z rodzicami i młodzieżą.

- 1) Zapoznanie z programem
- 2) Diagnoza klasy
- 3) Wprowadzenie treści doradztwa do planów pracy
- 4) Pedagogizowanie rodziców podczas spotkań indywidualnych i zebraniach klasowych

4. Szkolny Ośrodek Kariery – warsztaty zawodowe

METODY PRACY

- pogadanki
- warsztaty zawodoznawcze
- spotkania zawodowe
- ankiety
- konkursy
- rozmowa doradcza
- poradnictwo indywidualne i grupowe - lekcje wychowawcze
- wycieczki do zakładów pracy
- szkolny punkt konsultacyjny
- testy

EFEKTY

- 1) Kształtowanie aktywności zawodowej młodzieży (uczniowie znają świat pracy, samodzielnie planują ścieżkę własnej kariery zawodowej, sprawnie poruszają się po rynku pracy)
- 2) Pomoc rodzinie w kształtowaniu określonych postaw i zachowań związanych z planowaniem kariery zawodowej ich dzieci
- 3) Dostęp do informacji zawodowej dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców (klienci wiedzą gdzie szukać informacji na temat)
- 4) Świadome, trafniejsze decyzje edukacyjne i zawodowe
- 5) Mniej niepowodzeń szkolnych, zniechęcenia, porzucania szkoły a potem pracy, jako konsekwencji niewłaściwych wyborów.
- 6) Utworzenie na terenie szkoły bazy informacji edukacyjnej i zawodowej oraz zapewnienie jej systematycznej aktualizacji.

Zadanie Doradcy Zawodowego

1. Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania ucznia na informacje edukacyjno – zawodowe przy planowaniu ścieżki zawodowej i inne działania związane z realizacją doradztwa zawodowego
2. Prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego
3. Opracowywanie we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, psychologami lub pedagogami, programu oraz koordynacja jego realizacji
4. Wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, psychologów lub pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w programie
5. Koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.

Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym

W szkole podstawowej w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej), nauczyciel-wychowawca w świetlicy szkolnej, nauczyciel-bibliotekarz, specjaliści (m.in. pedagog, psycholog, doradca zawodowy) oraz inne osoby zatrudnione w szkole, np. pielęgniarka szkolna.

Zakresy działań z obszaru doradztwa dla poszczególnych osób i formę organizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego.

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

Doradca zawodowy:

- określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- prowadzi zajęcia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego oraz zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów.
- systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym;
- planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia;
- organizuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły podnoszącą efektywność prowadzonych działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym;
- wspólnie z zespołem przygotowuje projekt WSDZ;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym;
- współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego.

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;

- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych;
- prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe;
- organizują w sali edukacji wczesnoszkolnej kąciki zawodoznawcze;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Specjaliści:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele-wychowawcy w świetlicy szkolnej:

- włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej;
- organizują w sali kąciki zawodoznawcze;
- rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu;
- udzielają uczniom informacji o możliwościach korzystania z usług doradcy zawodowego.

Nauczyciel-bibliotekarz:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Inne osoby zatrudnione w szkole. np. pielęgniarka:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów;
- organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów.

PLAN REALIZACJI

L.p.	Przedsięwzięcie	Forma realizacji
1.	Zapoznanie Rady Pedagogicznej z programem szkolnego doradztwa zawodowego	Prelekcja na spotkaniu RP
2.	Zapoznanie rodziców z programem szkolnego doradztwa zawodowego	Informacja na spotkaniu z rodzicami
3.	Indywidualne porady dla rodziców, którzy mają problemy- zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne itp.	Indywidualne spotkania
4.	Zajęcia integracyjne	Zajęcia z wychowawcą,
5.	Komunikacja interpersonalna	Zajęcia z podstaw przedsiębiorczości
6.	Czynniki wpływające na wybór dalszej drogi życiowej	Lekcje wychowawcze, SzOK
7.	Moje mocne i słabe strony	Lekcje wychowawcze, SzOK , Indywidualne spotkania
8.	Pragnienia i cele życiowe	Lekcje wychowawcze, SzOK
9.	Wiem, umiem, jaki/jaka jestem	Lekcje wychowawcze, SzOK
10.	Wpływ wartości na życie zawodowe	Lekcje wychowawcze, SzOK
11.	Planowanie ścieżki edukacyjnej i kariery zawodowej.	Lekcje wychowawcze, SzOK
12.	Lista zawodów, stanowisk pracy- zawody przyszłości	Zajęcia z podstaw przedsiębiorczości, SzOK
13.	Charakterystyka poszczególnych zawodów.	SzOK
14.	Praca i kształcenie w UE	Zajęcia warsztatowe
15.	Moja firma	Zajęcia z podstaw przedsiębiorczości, SzOK
16.	Funkcjonowanie rynku pracy, mechanizmy rynku pracy	Zajęcia z podstaw przedsiębiorczości, SzOK

1.	Dalsze planowanie ścieżki edukacyjnej	Lekcje wychowawcze, SzOK
2.	Uczestnictwo w Targach Pracy, wycieczki do zakładów pracy	Targi pracy, wycieczki,
3.	Praca i kształcenie	Dzień Przedsiębiorczości
4.	Aktywne metody poszukiwania pracy	SzOK
5.	Rozwijanie własnej aktywności zawodowej	Szok, Wolontariat
6.	Planowanie ścieżki zawodowej	Lekcje wychowawcze
7.	Redagowanie dokumentów aplikacyjnych-CV, podanie o pracę	Zajęcia z podstaw przedsiębiorczości, j. polskiego, języka obcego, SzOK
8.	Zasady prowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej, autoprezentacja	Zajęcia z podstaw przedsiębiorczości, SzOK
9.	Jak szukać pracy?	Zajęcia z podstaw przedsiębiorczości, SzOK
10.	Aktywny na rynku pracy- aktywne metody poszukiwania pracy	Poradnictwo grupowe
11.	Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów	Spotkania z pracodawcami
12.	Prezentacje uczelni wyższych	Dzień Abiturienta
13.	Prawo pracy	Zajęcia z podstaw przedsiębiorczości, SzOK

VIII. SOJUSZNICY i ZASOBY

Sojusznicami w realizacji Szkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego są:

- pracownicy poradni psychologiczno-pedagogicznej,
- pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy,
- Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE) poprzez organizowanie szkoleń, seminariów, konferencji z zakresu doradztwa zawodowego; przygotowywanie publikacji z zakresu doradztwa zawodowego;
- pracownicy Mobilnego Centrum Informacji Zawodowej,
- organizatorzy targów szkół,
- przedstawiciele szkół ponadgimnazjalnych, szkół wyższych,
- rodzice,
- osoby wspierające organizację szkolnego doradztwa zawodowego (np. pracownicy zakładów pracy, przedstawiciele zawodów itd.),
- absolwenci szkoły,
- pracodawcy poprzez współorganizowanie konkursów zawodoznawczych; aranżowanie spotkań przedstawicieli firm z uczniami, rodzicami i nauczycielami; organizowanie wycieczek zawodoznawczych do firm i obserwacji zawodowych; przeprowadzanie wywiadów z przedstawicielami zawodów o temat specyfiki pracy w wybranym zawodzie lub na wybranym stanowisku pracy; sponsorowanie przedsięwzięć wzbogacających ofertę edukacyjno-zawodową,
- Kuratorium oświaty,
- Starostwo powiatowe,
- Urząd miasta i gminy.

Zasoby:

- opracowany Szkolny System Doradztwa Zawodowego,
- wykwalifikowany doradca zawodowy,
- teczka „DORADZTWO ZAWODOWE” ze scenariuszami zajęć z zakresu doradztwa zawodowego
- materiały z zakresu doradztwa zawodowo-edukacyjnego,
- narzędzia diagnostyczne do rozpoznawania predyspozycji i zainteresowań zawodowych uczniów,
- zasoby internetowe:
zasoby KOWEZiU www.koweziu.edu.pl (filmy, scenariusze, plakaty, broszury, publikacje),
zasoby EUROGAIDANCE www.eurogaidance.pl,
zasoby z zakresu doradztwa zawodowego www.doradztwozawodowe.koweziu.edu.pl,
„Labirynt zawodów” (labirynt-zawodow.progra.pl)
niewerbalny test predyspozycji zawodowych i zasób informacji zawodowych dla uczniów,
„Talentgame” (www.talentgame.pl)

PLAN PRACY SZKOLNEGO DORADCY ZAWODOWEGO

Działania	Termin realizacji
1. Promocja działań szkolnego doradcy zawodowego. Spotkanie informacyjne z dyrekcją, radą pedagogiczną, rodzicami i uczniami. Stworzenie miejsca informacji zawodowej na terenie szkoły i stała jego aktualizacja (gazetki tematyczne).	cały rok
2. Opracowanie Karty Indywidualnej Porady Ucznia oraz ankiety wstępnej dla uczniów oraz rodziców „Zapotrzebowanie na usługi szkolnego doradcy zawodowego”. Przygotowanie i wydruk dokumentów.	wrzesień
3. Diagnoza oczekiwań uczniów oraz ich rodziców. Analiza ankiet, opracowanie wniosków.	wrzesień- październik
4. Wyposażenie gabinetu szkolnego doradcy zawodowego w niezbędne materiały i pomoce (programy edukacyjne, literatura, przybory papiernicze,	cały rok

komputer, drukarka).	
5. Przygotowanie zajęć warsztatowych dla poszczególnych grup- poziomów klas wg wcześniej ustalonych modułów.	październik /listopad
6. Przygotowanie programu Dnia Przedsiębiorczości. Zaproszenie gości z UP, KP, PPP. Przygotowanie prelekcji dla rodziców, warsztatów dla dzieci, konkursu międzyszkolnego.	I półrocze
7.Dzień Przedsiębiorczości	marzec
8. Przeprowadzenie zajęć warsztatowych w klasach VII i VIII mających na celu rozpoznanie uzdolnień, temperamentu, zdolności i cech osobowych ucznia. Określenie preferencji zawodowych gimnazjalistów.	cały rok
9. Udzielanie indywidualnych porad uczniom, rodzicom i wspieranie wychowawców w orientacji zawodowej uczniów.	cały rok
10. Przygotowanie spotkania uczniów z absolwentami lub lokalnymi biznesmenami, którzy osiągnęli sukces.	marzec
11. Spotkania uczniów kl. VII i VIII z absolwentami lub lokalnymi biznesmenami- ludźmi sukcesu.	listopad, marzec
12. Przygotowanie zajęć warsztatowych dla uczniów kl. VII i VIII	grudzień , maj
13. Przygotowanie spotkania uczniów LO z pracownikiem UP- rynek pracy	Styczeń
14.Spotkania warsztatowe. Klasyfikacja zawodów, czas i miejsce racy-specyfika, źródła informacji o zawodach.	luty, maj
15.Spotkania warsztatowe z uczniami. Zdolności, umiejętności i zainteresowania a osiągnięcia szkolne i stan zdrowia. Testy zawodoznawcze.	cały rok
16. Przygotowanie spotkania informacyjnego dla rodziców uczniów klas VIII- „Przed wyborem szkoły ponadgimnazjalnej. Moje czy ich wybory? Wpływ rodziców na decyzje dzieci.	marzec/ kwiecień
17. Spotkanie z rodzicami. Świadomy wybór – dobry wybór.	kwiecień
18. Udział w projekcie „JA W ROLI PRACOWNIKA”	cały rok
19. Opieka indywidualna nad uczniami o specjalistycznych potrzebach edukacyjnych.	cały rok
20.Wzbogacenie warsztatu pracy szkolnego doradcy zawodowego i gromadzenie materiałów metodyczno- dydaktycznych.	cały rok
21. Stała współpraca z wychowawcami w zależności od potrzeb i pomoc w prowadzeniu zajęć wychowawczych.	cały rok
22.Stała współpraca z pedagogiem szkolnym.	cały rok

IX PROCEDURY EWALUACJA

Monitoring i ewaluacja wewnętrzna WSDZ

Ewaluacja WSDZ jest stałym elementem wdrażania działań doradczych w szkole, aby propozycje warsztatów były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów.

Na podstawie ankiet, obserwacji własnej zajęć i kwestionariusza ewaluacji wypełnianego na bieżąco przez wychowawców (zał. Nr 1) i nauczycieli oraz rozmów z uczniami kl. I-III doradca zawodowy sporządza sprawozdanie i przedstawia Dyrektorowi Szkoły i Radzie Pedagogicznej na koniec roku szkolnego.

Ewaluacja pomaga w modyfikowanie stosowanych form pracy .

Opracowanie
Małgorzata Michalczyk